

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Kakšnih ljudskih šol potrebujemo Slovenci?

„Nicht für die Schule, sondern für das Leben.“

Zgodovina slovenskega naroda nam pove, da je imelo naše šolstvo v obče vedno le tujo nena- ravno podlago in torej tudi nepopolni razvitek. V starih verskih šolah bila je „nemščina“ glavni pred- met vsega poučevanja, tako celo, da je bil materni jezik, če ne popolnem izključen, pa vendar proti vsem pedagogičnim načelom potisnen v tisti kot, kjer ga je slabo nemščine se učeči šolarček zastop- pal z oslovskimi ušesi na glavi. Ali tudi z novo šolsko dobo l. 1869. ni naše šolstvo mnogo boljega pridobilo. Šole so se sicer pomnožile in razširile, ali nemški jezik ostal je le važni predmet in učitelji se še navadno kvalificirajo jedino po gojitvi tega pred- meta. Urinilo se nam je tudi z najostrejšo silo šletno šolsko obiskovanje brez pomisleka na revščino mar- sikaterih krajev in veliko število jednorazrednic. Bila je to naredba nepremišljenega liberalnega fana- tizma, ki je ostala celo v teoriji še bolj pa v praksi neizpeljiva. Kako je tudi mogoče pridne in nadar- jene otroke siliti v jednorazredno šolo s tremi ali štirimi oddelki celih 8 let, ako vsak priden in talen- tiran učenec dovrši tako šolo lahko v 3, oziroma 4 letih. In če tudi še prištejemo 2 leti ponavljavne šole, vendar šolsko obiskovanje traja k večjemu 6 let. Kaznovali so se neusmiljeno stariši revnih otrok zaradi šolskih zamud pri domačem delu, mesto da bi se bilo mislilo na sredstva, kako bi se takim otrokom s podporo omogočilo ali vsaj na drugi način zljaj- šalo šolsko obiskovanje.

V teh zadevah se je sicer z zadnjo šolsko no- velo, dano 2. maja l. 1883. nekoliko na bolje obr- nilo, akoravno je še ta naredba zelo nepopolna. Če tudi so lažiliberanci pri tej priliki najljutejši napa- dali zdanjo vladu, očitaje jej reakcijo; vendar že domača navadna pamet lahko razsodi, da se otroci ne morejo ne toliko in ne tako dolgo (8 let) učiti na jednorazrednici, kjer je jeden učitelj, kakor na 4 ali 5 razrednici s štirimi ali petimi učiteljskimi močmi. — Najjasnejša in najprimernejša šolska po- stava bi se torej glede šolskega obiskovanja morala glasiti: „Šolsko obiskovanje se ravna po številu raz- redov in oddelkov.“ — Tudi z ozirom na tvarino,

posebno pri tako zvanib realijah, se je nekoliko zbolj- šalo s prej imenovano postavo, toda še vedno se zahteva preveč teorije in premalo ozira na praktično življenje, kateremu je vendar v prvej vrsti name- njena ljudska šola, vsaj že Herder uči: „Nicht für die Schule, sondern für das Leben.“ Ali naša ljud- ska šola še ni „učilnica za življenje“, kakor bi mo- rala biti. To trditev hočemo natančneje dokazati. V šolski postavi sicer beremo: „Učencem najdoun- nejše in najimennitnejše, kar je vredno vedeti iz pri- rodopisa, prirodoslovja itd.“ ali v resnici spreme- nilo se do zdaj še ni veliko, kajti knjige ostale so še stare. Tako se v geografiji še vedno uče odda- ljeni deli sveta tako natančno, ko domača dežela, mesto da bi učenci popolnem poznali domačo deželo in državo, o drugih pa si prisvojili le površen pre- gled v primeri z domovino. V zgodovini pa se še preveč sistematično obravnava stari, srednji in novi vek, mesto da bi učenci si pridobili temeljito znanje domače zgodovine v primernih slikah, ki bi ucepile v mlada srca ljubezen in navdušenje za vero, dom in cesarja. Veliko se še zmirom greši pri naravo- znanstvu. Učenci se še vedno spoznavati uče živali in rastline vseh trop, tako da večkrat o domačih veliko manj vedo, ko o tujih. Uče naj se torej natančneje spoznavati naše koristne in škodljive živali, koristne in strupene rastline, sadno in gozdno drevje, grmovja in rude. Po okoliščinah, posebno na deželi, pa naj se tudi nekoliko seznanijo z živino-, sadje-, vinorejo ali gozdarstvom, sploh naj se v naših ljud- skih šolah obrača večja pozornost na kmetijstvo, ker znano je, da je to podloga naše države in da se čez dve tretjini prebivalstva peča s tem. Tudi s prirodoslovjem se nič bolje ne ravna. V ljudski šoli razlagale naj bi se popularno le najbolj navadne naravne prikazni, najpotrebnejši stroji in obrtnijske naprave (kakor lončarstvo, izdelovanje opek, sveč, platna, papirja, sladkorja, itd.) z ozirom na krajne razmere, vsa druga znanstvena tvarina naj bi se opu- stila in prepuščala srednjim in drugim šolam. Jako koristen predmet za ljudske šole bil bi tudi kratek pouk o zdravju (zdravjevarstvo), ki se dandanes še veliko preveč zanemarija v vseh šolah, akoravno je že po starem reku Latincev „Mens sana in corpore sano“ od tega odvisen blagor celega človeštva. Ti nauki koristili bi gotovo toliko, ko zdanja telovadba, ker bi ostali za celo življenje. Vsa ta tvarina pa

naj bi bila previdno zbrana v berilu, ki bi moralo biti podlaga vsega učenja realij. Na ta način odpravili bi se tudi vsi nejasni nazori o teh pred- metih za vselej.

Največ časa se pa še vedno pri nas gubi s praznim mlatenjem nemščine. Nemški učitelji se vedno pritožujejo, da celo v jednom jeziku ne mo- rejo zadostovati postavnim zahtevam in kaj ho- čejo reči slovenski učitelji? Druzega pač ne, da v šoli mučijo sebe in mladino z nemščino, po- trebne vednosti pa s tem zanemarijajo. Povsod priznavajo korist znanja tujih jezikov, toda ni- kjer ne urivajo v ljudsko šolo kak tuj jezik; — torej samo pri nas na Slovenskem in zakaj? Menda pač le zato, da bi mi v občni kulturi zaostali, ker nemškega jezika se otroci pač ne priuče, kakor so do zdaj pokazale vedno vse poskušnje. Znano je namreč, da je šolski napredek največ odvisen od dobre discipline in metode. Ali kaj učitelju pomaga najboljša metoda, ako ga učenci ne razumejo; potem gotovo tudi hira disciplina in šolski uspeh postane dvomljiv. Ni torej čuda, da je naše šolstvo veliko slabeje kot nemško, česko in celo hrvatsko!

Velika napaka zdanje ljudske šole je gotovo tudi, da nema učitelj neomejene pravice kaznovanja. Jedina zavest, da učitelj učenca ne sme telesno kaznovati, sto. i porednega otroka še bolj neposaje- nega. Večina pedagogov vseh časov izrekla se je pač za telesno kazni. Pa tudi Nemčija, ki se rada dandanes ponaša kot prva kulturna država, upeljala je zopet telesno kazni v šolo. Tedaj pri nas imamo take naredbe kmalu pričakovati, ker preradi Pruse posnemamo; vendar bi bilo dobro, da bi se ta pra- vica nekoliko omejila, da se ne zlorabi, kot se je to godilo prej mnogokrat. Dobro bi bilo, da bi učitelj v takih slučajih, ko druge kazni ne zdajo nič več, odločil telesno kazni z vednostjo nadučiteljevo (ali po sklepu cele konference), oziroma krajnega šol- skega nadzornika (sveta).

Naposled hočemo še omeniti nekoliko šolsko uradno opravilo. Jako zlorabila se je pri nas do zdaj oddaja nadzorniških služeb. Tu veljala je vedno le protekcija v zvezi s politiko, kakor pričajo neredki slučaji, ker drugače bi se ne moglo zgoditi, da bi take službe dobivali ljudje dvomljive sposobnosti nestalnega značaja, in nestrokovnjaki. Ko bi bili učitelji popolni ljudje brez napak, kar seveda

LISTEK.

Časnikarstvo in naši časniki.

(Odgovor g. prof. Šukljeju.)

Σοφός συ μαντής, ἀλλὰ δ' ἀδικεῖν οὐκ οὖν.
Sophok.

Nekateri ljudje so res kaj nepotrpní. Ker pod- listkar ni takoj na prvi ali drugi dopis profesorja Šukljeja v tržaški „Edinosti“ odgovoril, mislili so že, da nema ničesa odgovoriti. A pri nas imajo celo kmetje to lepo navado, da v razgovorih go- voré drug za drugim, ne pa, da bi vse križem kri- čali ter drug drugzega prekričati skušali. Tako je delala „Edinost“ sama nad črto ter je s tem podlistkarja mej delom le napravila, da je bolj po- gostem svetu razkazoval razne hibe na njej. A pu- stimo to na strani, ter se obrnimo k prof. Šukljeju.

Ta preučeni profesor se je razkoratil na sodni stol ter je v sedmih dopisih (naj mi dovoli, da njega podlistke tako imenujem ter jih že po be- sedi ločim od svojih podlistkov v „Slov. Narodu“)

obsodil moje podlistke v „Slovenskem Narodu“. Prvi trije dopisi („Edinost“ št. 11, 12 in 13) so prav za prav le uvod k njegovej naslednji obsodbi. Polni so našopirjene učenosti za navadnega, neizvedenega čitatelja, še bolj polni pa najbolj zarobljene neoli- kanosti. Ker mu nesem povsodi govoril po godu, razjaril se je čez vso mero. Podlistkar je dobro vedel, da bode s svojimi podlistki drezal v srčeno gnezdo, vsaj Terentius že pravi „obsequium amicos, veritas odium parit“. Tolike odurnosti se vendar ni nadejal od preučenega profesorja Šukljeja, ki se neprestano ponaša s svojo akademično olikanostjo. A s toliko neolikanostjo še nič ne dokaže: ce n'est pas tout que de choux, il faut encore de la graisse zove se neka francoska prislovica.

Prvi trije dopisi, kot rečeno, so prav za prav uvod k učenej (!) razpravi preučenega profesorja. Najprej „mislečemu duhu“ našega naroda navaja Gibbona, Niebuhra in Schlosserja, ki so zgodovini podstavili temeljni kamen. V tem smislu govori dalje v 1. in 2. predalu ter se zateče celo k modroslovcu Herbartu pomoči iskat. Vse prazne fraze, ki imajo le čitatelje slepiti in kazati veliko

učerost. S časopisjem nema vse to nič opraviti, celo nič pa z mojimi podlistki („Časnikarstvo in naši časniki“). Ogledal sem Niebuhra in Gibbona mislé, da je prof. Šuklje v njih zasledil moje črtice o rimskih „acta diurna“. Le besedice ne- sem našel. Schlosser pa tudi nikjer ni pisal o časnikarstvu, najmenj pa o slovenskem časopisji. Nič kot prah v oči.

Na to znova navaja E. Hatina in H. Wuttkea in takrat tako, kakor bi bila ta dva pisatelja o časn- kih prav Šukljejeva najdba. Ko bi Šuklje ne bil toliko razjarjen in pristransk, navedel bi bil lahko, da je oba tudi podlistkar v podlistku dne 19. januarja mej porabljenimi viri naštel. Se ve da, ko bi bil objektivni, moral bi bil tudi druge od podlistkarja tam našteje pomočne knjige imenovati. Tega Šuklje ni smel, ker namen njegov je le bil zabavljati. Ko bi človek mogel zbrati vse izobražene Slovence, pismouke in nepismouke, vprašal bi jih podlistkar, ali je kdo izmed njih poznal prej toliko časnikarstvo (ne samo naših časnikov), ali je kdo izmed njih prej poznal rečeni dve knjigi in za tema še druge knjige, katere sem v opombi zaznameno,

neso in nikdar ne bodo, bilo bi najprimerneje, da si sami volijo nadzornika iz svoje srede, katerega potem vlada potrdi ali pa zavrže. Vsem razmeram bi pa gotovo najbolj ugajalo, ko bi se za ta posel zahtevala večletna praksa in uspešna skušnja, pri kateri bi moral kandidat dokazati temeljito in obširno znanje pedagogike, metodike, šolskih postav in zmožnost uradnega poslovanja. Službe naj bi se potem razpisale. Na ta način odpravila bi se vsa protekcija in njene zle posledice. Oddajale pa naj bi se stalno, kakor se je to že zadnjič naglaševalo tehtno v deželnem zboru. To bi bil tudi jedini advancement marljivih in zaslužnih učiteljev. Druga zadnja učiteljska skušnja bi se pa pač lahko odpravila, kakor so že tudi davno storili napredni Hrvati; mesto tega, pa naj bi se za definitivno nastavljenje zahtevala 2 ali 3 letna uspešna praksa. Omeniti moram le še, da bi se vse te preuredbe dale hitro izpeljati, ako bi posamične dežele imele avtonomijo v zadevah ljudskega šolstva, kakor jo imajo Hrvati in kakeršno si tudi Čehi že dolgo dobiti žele. Potem pa bi se naše šolstvo hitro povzdignilo in popolnem ustrezalo našim potrebam!

—z—.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. marca.

Dvoje jako važnih posvetovanj imel bode ta teden **državni zbor**. Gospodska zbornica se bode v četrtek posvetovala o izjemnih naredbah, in grof Taaffe bode najbrž porabil to prilžnost, da bode dal pojasnila o najnovejših anarhističnih pojavih. V zbornici poslancev se pa v petek začne generalna budgetna debata, ki bode že v soboto sklenjena. Težko da bi kateri naših slovenskih poslancev takrat dobil besedo in objavil naše težnje ter osvetil, kako se po slovenskih pokrajinah germanizuje pod Taaffe-jevo vlado.

Zadnji čas se tudi na **Ogerskem** prikazuje jejo anarhisti, zlasti z Dunaja pregnani se tja preseljujejo. To napravlja že Ogrom skrbi. Bilc je že nekaj anarhistov pregnanih. V spodnji zbornici je v soboto interpeloval Eötvös ministra Tiszo o teh odgonih. Tisza pa je obljubil kmalu odgovoriti. Časniki se pritožujejo, da se drugej zatrti listi prese-ljujejo na Ogersko, kjer zlorabijo ogersko tiskovno svobodo in svoje anarhistično delo nadaljujejo. — Pri posvetovanji o železnici Munkacz-Stry je ministarski predsednik dal nekatera zanimljiva pojasnila o vnanjem položaji. Sedanja situacija je, kakor on pravi, jako mirna. Ruska vlada hoče za trdno ohraniti mir z Avstrijo in Nemčijo; pa Rusija zaradi tega ne bode nehal razširjati svojih železnic proti zapadu, zato pa tudi naša država ne sme rok križem držati. Potem je predlogo vsprejela skoraj vsa zbornica.

Vnanje države.

Italija in Avstrija sti se sporazumeli, da se bosti podvrgli razsodbi mejnarodne komisije v zadevi Chioggio-skih ribičev, ki se bode v ta namen sklicala, ko bi se same v komisiji, ki se bode sklicala v Gorici, ne mogli sporazumeti.

Da so **Rusi** prisvojili Merv, to daje „Republique Française“ povod, da Angležem svetuje, da bi se včasih malo ozrli na srednjo in vzhodno Evropo. „Journal de Saint Peterbourg“ odgovarja na to, da zapadni Evropeci nemajo nič presojevati o ruskih zadevah, kajti politika treh carstev je politika interesov, ne pa politika prevelike občutljivosti in gneva. Na to odgovarja omenjeni francoski list,

dokler kak „ukaz“ ne prepove svobodne izjave svojega mnenja zapadneji Evropi, tako dolgo bomo mi zastopali misel, da nemško-avstrijsko-rusko sporazumljenje škoduje Angliji na Balkanu in v Aziji. — Ta ostra pisava francoskega časnika kaže, da Francozom približanje Rusije k srednje-evropskim državam ni po volji, da tega ne bodo lahko odpu-stili Rusiji. — Katkova list trdi, da se je položaj Anglije na Bosporu popolnem spremenil. Zdaj, ko je z otoki bogati Egipet postal ključ orijenta in so vse glavne ščacije v Indijo v angleških rokah, nema nevtalitet Bospora za Angleže več prejšnje vrednosti.

Papež je imenoval kardinala Ledohovskega tajnikom za prošnje. To mesto je jako važno. Sodi se, da je papež s tem hotel ustreči Nemčiji, ker kot tajnik bode Ledohovski moral bivati v Rimu in se bode tedaj lahko vsled tega odpovedal Poznanskej škofiji. Tako bi se rešila ta kočljiva zadeva, ki je mnogo ovirala zbližanje Nemčije z Vatikanom.

Francoski pomorski minister dobil je v 1. dan t. m. brzojavko iz Ha-Noi-ja, katera poroča, da so Francozi vzeli sedem pagod v kotu mej Songkanom in morskim zalivom. Vzela sta jih brez upora jeden batalijon pešcev in jedna baterija topničarstva. V 25. dan februarja je pa sovražnik napal pagode in bil z velikimi zgubami odbit. Francozi so zgubili samo nekaj ranjenih. Koncentrovanje francoskih čet v Tonkingu je končano.

V soboto poročil je poveljnik **angleške** ekspedicije iz Suakima: Ker neso ustaši na poročilo, katero se jim je bilo poslalo po parlamentarju, ničesar odgovorili, odinila je angleška vojska, obstoječa iz 3000 pešcev, 750 mož konjice, 7 gostostrelk in 8 topov majhnega kalibra, danes zjutraj dalje in našla pri El Tebu ustajnike s Krupovimi topovi za novo napravljenimi utrdkami. Mi smo jo zavili na desno, prijeli sovražnika od zadaj in vzeli utrdbe z naskokom. Priplenili smo mnogo streliva, štiri Krupove in tri druge topove. Bitva je trajala tri ure in sovražnik se je kaj trdovratno ustavljal. Njegova sila se ceni na 10.000 mož in njegove zgube bile so velike; 900 mrtvih našli smo za utrdkami. Mi smo zgubili 28 mrtvih, 142 ranjenih in 2 se pogrešata. — Potem je pa Graham poročil po ujetnikih poveljniku v Tokar, da zahteva, da se udá pod pogoji, katere je že on stavljal prejšnji dan. Izmej častnikov so Baker-paša, polkovnik Burnaby in polkovnik Barnov težko, petnajst drugih pa lahko ranjeni. — Potem se je že v soboto Tokar udal brez boja. — Kakor poročajo angleški časniki, dalo se je Grahamu povelje, da naj se zdaj vrne iz Tokarja in priredi potrebne priprave, da se čete povrne domov na Angleško. Vsi časniki obsojajo to povelje vlade, ker bodo smatrali Sudanci to za beg in kar bode pomnožilo nevarnost. — Osman Digma neki taboruje osem angleških milj od Suakima. Ko se bodo vračali Angleži iz Tokarja, bode jih morda zopet napadel s svojo četo. Vsi angleški časniki jako pretirujejo angleške vspehe v petek, ravno tako, kakor so povzdigovali lani zmago pri Tel-el-Kebiru. Kdor pa nepristransko sodi, mora priznati, da se imajo Angleži mnogo zahvaliti slabemu oboroženju nasprotnikov. — Gordonova misija se bode neki popolnem ponesrečila. Izdal je 26. februarja sicer drugo proklamacijo, v katerej žuga Sudancem, da poklče angleške čete, ker neso slušali njegovih svetov, ter bode potem vse one strogo kaznoval, kateri ne nehajo ustavljati se njegovim naredbam. Sudanci se pa neki za to drugo proklamacijo kaj malo zmenijo.

Dopisi.

S slovenskega Štajerskega 1. marca.

[Izv. dop.] (Kako smo!) Ne rečem preveč, če trdim, da sedanji pravosodni minister Slovan baron Pražak svojega prednika viteza Stremayr-ja niti ne

doseza, kajti njegove vse do sedaj izdane naredbe, so ostale le naredbe na papirji, dočim je nasprotno njegov prednik za Česko izdano naredbo glede uradovaja v češčini o svojem času zagovarjal prav toplo ter je tudi vsaj nekoliko skrbel, da se ni od uradnikov ob tla teptala in so se večinoma po njej ravnali. Kako pa je pri nas? O tužna ti majka! Osobe, ki opravljajo le dninarski posel pri naših sodnijah smejo se v prisotnosti nemškega pristava norčevati iz naše mile slovenščine. Višji uradniki se na naredbe svojega prvega justičnega šefa ne ozirajo, zapisniki pri sodnijah pišejo se brez prav pičle izjeme nemški, celo pri malostnih in kazenskih obravnavah fungirajo taki sodnijski pristavi sodnikom, ki slovenski narod malo, dostikrat celo nič ne razumejo isto tako rešujejo se vloge večinoma pri sodnijah le v blaženi nemščini! In tako se vpisava v zemljiščne knjige? Ne bodem za zdaj zahteval — ker bi kaj tacega bil „eldorado“ naših želj — da bi se v zemljišne knjige vpisalo v tistem jeziku, v katerem je bil izdan odlok, a to sme slovenski narod po vsej pravici zahtevati, da se njegova imena vpisavajo v zemljišne knjige vsaj pravilno, kajti imena pačiti, tudi c. kr. uradnikom ni dovoljeno. Posebno zdaj, ko se napravljajo nove zemlj. knjige, bila bi uradniška sveta dolžnost, vpisovati imena pravilno in da jim ne bi služilo tisto staro od nobenega zdravomislečega človeka odobravano načelo, da bi bila jedino v zemljišnih knjigah vpisana imena merodajno pravilno pisana. Anglež piše: Shakespeare, Madjar: Eötvös, Francoz: Montesquier, Nemec: Göthe, zakaj pa bi Slovencu ne bilo dovoljeno posluževati se svojega od vlade potrjenega pravopisa! Sveta jeza človeka zgrabi, do pogleda v zemljišne knjige in nahaja toli in toli lepih slovenskih imen popolnem pokvarjenih. Pa ne še samo to; Nemci in nemčurji polastili rekte izuzmali so naša slovenska imena ter trde zdaj, da so nemška, kakor postavim: Seršen = Sehrschön; Versič = Nerschütz; Muršec = Murschütz; itd. Dalje, kakor okorno je pačiti slovenska imena, kakor: Tschutschegg, Woschitz, Janschekovitz itd.

Kako pa nadsodišče z nami ravna? Jako nedosledno. Danes ukaže, da se ima intimacija izdati tudi v slovenskem jeziku, na pritožbo slovenske stranke pa, da hoče imeti z ozirom na to, da se je pravda vršila večinoma v slovenskem jeziku, slovensko razsodbo, se ne ozira, kajti to sodišče trdi: weil die erledigung des teils in slovenischer teils in deutscher sprache verhandelten streites in der landesüblichen deutschen sprache keine nullität begründet, indem weder ein gesetz noch eine andere administrative (?) verfügung (tedaj dra. Pražakove naredbe za to sodišče, neso niti administive „verfügungen“) über den gebrauch der landesüblichen sprachen bei den gerichten in Untersteiermark anordne, dass in der sprache, in welcher die klage eingebracht und nur von einer partei verhandelt wurde auch die erledigung des proceses erfolgen müsste“. etc.

Iz te intimacije je razvidno, da nadsodišče naredbo od 15. marca 1862 št. 865 izdano ob svojem časi le za Kranjsko, a ki ima sedaj veljavo tudi v drugih Slovenskih pokrajinah tedaj tudi na Slov. Štajerskem, popolnem prezira isto tako so od dra. barona Pražaka izdane pohlevne naredbe, v ka-

vanega podlistka v „Slov. Narodu“ omenil. Jaz mislim, da bi vsak zanikal vprašanje in tudi g. prof. Šuklje, če je odkritosrčen, bi odgovoril: „jaz prej nikdar na take knjige, na take stvari celo mislil nesem“. Da podlistkar L. Woerla (Pressverhältnisse — —) ni poznal in ga tudi sedaj še ne pozna, čudim se le, da mu preučeni Šuklje tega ne očita!

Poslej se prof. Šuklje košati, zakaj se nesem po francoski navadi z imenom podpisal. Prečudno se mi zdi to očitjanje od njega, če je res pazljivo čital devet predalov obsegajoč moj podlistek od 22. dne decembra. In iz tega podlistka je urednik „Slov. Naroda“ izbrisal skoro tretjino gradiva. Ta tretjina ravno je obdelovala tudi Šukljeja in še nekega družega Slovenca v državni službi, ki iz gole nečimernosti podpisujeta s polnim imenom dopise v politične slovenske liste. Kazal sem tam, kako odveč je po tem potu iskati narodnega mučeništva. Od takega mučeništva naš ubogi narod nema prav nič, da nasproti po takem mučeništvu narod le škodo trpi. Ne brcaj ob osti, svari že sv. pismo. Za se podlistkar nema in ni imel tega strahu, ker ni z državnimi službami v

nikakršni zvezi. Držal se je le stare navade, ter z ono Juniusovo frazo zadovolil radovedne čitatelje. Odgovorite g. Šuklje: „ali bi podlistki (časnikarstvo in naši časniki) bili le za las boljši ali slabši, ko bi se bil podlistkar podpisal s popolnim imenom? Kaka pregreha pa je to, da mesto imena stojé Juniusove besede: „stat nominis umbra“? Šuklje v svojem srdi le kriči, da so tudi te besede ukradene. Za Boga, ali je glasoviti Anglež bil vzel patent na nje? Jednako nespametno je očitjanje zaradi citata Napoleonovih besed. Kaj misli profesor Šuklje, da bi se moral zaradi takih stvari po poslanstvu obračati do board of patent v Londonu in do bureau de brevets v Parizu, potem naj bi še le smel rabiti take citate in besede!

Profesor Šuklje je toli zamaknen v svojo zgodovino, da misli, razen zgodovine druge stvari ni in ne sme biti na svetu. Prečita naj one podlistke v „Slov. Narodu“, ki podlistek obravnavajo. A če se mu dozdevajo ti preveč zarobljeni, pregleda in premisli naj, kake podlistke spisujejo razni evropski narodi. Podlistki nemajo z zgodovino ničesa opraviti; podlistki po svojem bistvu ne smejo imeti z zgodovino ničesar

opraviti. Kdo bi razen preučnega prof. Šukljeja zahteval od podlistkov, da bi bili prav po zgodovinski vestnosti in natančnosti spodaj obrobjeni s citati raznih knjig. Čitatelj podlistkov še zapaziti ne sme, da je spisovatelj podlistkov imel količjak težav in preiskav pri njih sestavljanji. Zato je toli nespametno od prof. Šukljeja, očitati podlistkarju, da ni pri podlistkih o kamnotiskanih dopisovalnicah, o novinarskem uradu in o dalekopisnih poslanicah od pike do pike, od besede do besede navedel, kje je to ali ono našel. In na dveh mestih sem naravnost rekel, da ti podlistki so neki pall-mall, neki pick-nick v slovenskem časnikarstvu. Z resnobno zgodovino nemajo ničesa opraviti. Le zlobnež more od njih terjati zgodovinske obleke. In tako dela tudi ta preučeni zgodovinar Šuklje, najbrže zato, da je podlistkarju mogel očitati „literarno tatvino“. Zato sem na čelo postavil one Sophoklejeve besede: učen češ biti, pa si le strahovito zloben. Ob enem pa se prof. Šuklje ravna po nemški prislovice: was grob ist, das ist stark, ter misli, da je na ta način kaj dokazal in omenjene podlistke uničil.

(Dalje prih.)

terih se nahaja mnogo besedij pa nikakešne odločnosti — za to sodišče neveljavne.

Poglejmo še nekoliko zunajnost naših c. kr. uradov. Ko bi Slovenci imeli vročkrvnost naših bratov Hrvatov, čulo bi se o enakih nasledkih, kakor njega dni v Hrvatskeji. Idi na Slov. Štajerskem kamor hočeš, nikjer ne bodeš našel grba s c. kr. okrajno sodišče, ampak k. k. bezirksgericht; nikjer ne, dačnega urada, ampak le: k. k. steueramt, isto tako: postamt, telegrafenamt, depositenamt itd. Za odpravo teh čudnih nedostatkov ne zgodi se nič — prav nič.

In naši poslanci vendar podpirajo že skoro 5 let nam „prijazno vlado“. Radovedni smo na budgetno obravnavo, kako se bodo naši poslanci držali rezervirano. Preveč nad nam se tudi za budgetno debato ne ponuja, ker se bode vsled znane državniške modrosti tudi budgetna debata potisnila v „Prokrustovo posteljo“ in bodo celo generalnej debati le „kratke ure dane“. Tako vsaj pripravljajo že zdaj uradni listi javno mnenje.

Iz Idrije 29. februarja. [Izv. dop.] Letošnji predpust se je pri nas jako dobro obnesel. Veselic in plesov bilo je na izbiranje. 20. januarja napravili so tukajšnji „veterani“ sijajen ples v krasno in trudapolno dekorirani pivarni g. Tuječevej. Ta bil je prav zelo obiskan, navzoč bil je tudi obče spoštovani gospod rudniški nadsvetnik J. Novak. V kazini bili so sijajni plesi 26. jan., 9. in 23. februarja, kateri so bili v posebno izjemo tudi od meščanstva zelo obiskani, kajti zdaj so gg. višji rudniški uradniki skoraj sploh vsi narodni možje.

Tudi „leseverein“ napravil je v kazinskih prostorih svoj ples, a ker se je gosp. predsednik malo prej v očitnej družbi jako žaljivo o čitalnici izrazil, se zaradi tega čitalniški udje plesa neso udeležili. Da so bili prejšnje čase te baže ljudje predrzni, se nam ni kar nič čudno zdelo, a da jim še zdaj greben tako visoko raste, tega ne razumemo. Na tem vabilu glasi se podpis: „Die Directtion des k. k. Aufsichts-Lese-Vereins in Idria“. Da je Lese-Verein tukaj to vemo — od kdaj pa je postal c. kr., tega ne vemo. Da bi to izvedeli, morali bi še le slavno c. kr. vlado, ali pa državno pravdnitvo naprositi, da bi se stvar pojasnila. A pustimo to reč za zdaj in poglejmo raje kako je Čitalnica pretekli predpust svoje družabnike razveseljevala. Sleherni četrtek imeli smo „plesne vaje“, katere so bile vedno obilo obiskane. V 2. dan februarja napravila je „slovesno Besedo“ neumrljivemu Vodniku v spomin.

O slavnostnem govoru, katerega je prevzela gospa Albina Trevnova, soproga predsednikova, reči moram, da tako obširnega in jedrnatega govora o Vodniku nismo še čuli, kar se jej je tudi sploh očitno pripoznalo. — S. Gregorčičevo „O pepelnični noči“ deklamovala je jako izvrstno gospa. M. Lapajnetova. Petje bilo je skoz in skozi izborno, in v igri „Otelo“ ali „Beli zamorec“, oddane bile so role v najspretnost roke, pohvale in smeha bilo ni konca ni kraja. Po dokončanej igri videli smo prizor, kakor se le redko kdaj nahaja. Mali hčerki čitalniškega predsednika g. Trevena, Ahacija (stara 5) in Tomazina (stara 3½) podali ste za našo čitalnico neprecenljiveji, gospodični Lavoslavi Punčuhovej, zlat prstan in jako lep šopek iz kamelij z primernim nagovorom. Stareja hčerka je govorila tako razločno, glasno, neprestrašeno in točno, da so igrale poslušalcem solze v obeh. Priznati pa moramo, da to je bilo tudi resnično zaslužen priznanje, kajti že od začetka, kar naša Čitalnica obstoji, (ustanovila se je leta 1866) igrala je ona skoro pri vsakej igri. Brez ngovora prevzela je vsako rolo, a vedela jo je pa tudi vselej izvrstno izpeljati, naj je bila še tako teška, ali kakor pravimo nehvaležna, njej vendar ni nikdar spodletela. Zakličemo jej toraj še jedenkrat na tem mestu: Živela!! —

Kakor vsako leto, tako je bila tudi letos v Čitalnici „maskerada“, katere se je vdeležilo 36 lepo in okusno opravljenih mask. Tu smo videli lepe narodne noše, izvrstno opravljenega „Tolminca“ s kosičem napolnjenim z orehovimi jedrci, hruškami, češpljami itd., kar je jako veliko smeha vzbudilo. Za njim sprehajali so se lepo opravljeni vitezi iz srednjega veka, potem dr. Faust z Marjetico, za njimi lepe ciganke, s kakor vran črnimi lasmi, Poljakinje, Bosnjakinje, Zilke, mlekarice, kuharice itd. a tudi zeleni žabi ragljali ste vmes. Naj več posla imel je „pojac“ kateri je svojo nalogo popolnem izvrstno izpeljal.

Vabljenih p. n. gostov bilo je toliko število, da je bila sicer prostorna pivarna veliko pre-

majhna, in se je sploh želelo še jedenkrat toliko prostora.

Plesala se je ta večer tu prvič „Beseda“ češki salonski ples, katero nas je prostovoljno učil vrli narodnjak gospod Karol Svoboda, naslednik g. Onderke. Želeti bilo bi, da bi se ta v resnici lep ples po vseh čitalnicah udomačil.

Pri vseh veselicah počastil nas je tudi gosp. rudniški nadsvetnik J. Novak s svojo obitelji, kajti naša Čitalnica ima čast omenjenega gospoda prištevati svojim umom, a ne le ta, nego tudi drugi gospodje uradniki, njegovi somišljeniki, pristopili so k Čitalnici, katera ima sedaj ponosno število 82 svojih p. n. družbenikov. Da je to število tako mogočno narastlo gre v prvi vrsti hvala gospodu J. Novaku, c. kr. rudniškemu nadsvetniku, zaradi njegove vsestranske spravljalivosti in pravicoljubnosti, kar sleherni pripoznati mora, največ zasluge pa sedanjemu tajniku gosp. učitelju A. Novaku, kajti on je značajan in neutrudljiv delavec na narodnem polju; on skrbi noč in dan kaj in kako ukreniti da bi se vsem družbenikom po mogoče ustreglo. In v resnici se mu je že marsikatera prav dobro posrečila, kakor tudi nam vsem dragemu in ljubemu blagajniku gosp. F. Vončini. Neutrudljiv za blagor Čitalnice je tudi gosp. Vinko Lapajne, kateri vedno skrbi, da nas s kako mikavno igro razveseli. Zdjaj pripravljajo za velikonočni ponedeljek J. Nestrojevo po J. Aleševcu poslovenjeno burko s petjem „Lumpaci vagabund“ ali „Hudobni duh“, katere že vse teško pričakuje. Želimo mu že naprej vsi dobrega uspeha!

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je za pravo cerkve in minoritskega samostana v Piranu 300 gld.

— (Konečni rezultat volitev v trgovske in obrtne zborske kranjske) je naslednji: Po skrutiniji volilne komisije dobila sta v obrtnem oddelku narodna kandidata gg.: J. N. Horak 1919, Miha Pakič 1918 glasov. V kupčijskem odseku gg.: Fran Kolman 197, Vaso Petričič 197, Janez Knez mlj. 193, Alfred Lednik 193 in Josip Lozar 193 izmed 258 oddanih glasov. Volilcev v tem odseku upisanih je 349. Nemškutarski protikandidatje dobili so največ 61, najmenj 58 glasov. Poglejmo pa, kako je bilo razmerje glasov, ko je pred tremi leti, 1881. leta v 17. dan maja, narodna stranka pri prvem naskoku po jako živahnej agitaciji si priborila večino v zbornici z zmago v trgovskem in obrtnem oddelku. V trgovskem oddelku se je od 356 vpisanih volilcev volitve udeležilo 320, skoraj 90 (89,85) %. Mej temi 320 glasovnicami bila je jedna prazna, dve pa nepravilni, od ostalih 317 pa so dobili narodni kandidati gg.: Josip Kušar 179, Vaso Petričič 178, Fr. Souvan 177, Ivan Perdan 175, Fran Hren 174, in Ferdo Sajovic 168 glasov. Nemškutarski kandidati so dobili: A. Dreo, 145, Treun 144, E. Mayer 142, Leopold Bürger 141, Josip Luckman 140 in Henrik Maurer 137 glasov. Takrat je bilo še polovičarskih glasovnic, katerih se je naštel 21, od teh je prišlo na narodne kandidata 61, na nemškutarske 63 glasov. V obrtnem oddelku bilo je leta 1881. vpisanih volilcev 4446, oddanih 2881 glasovnic dobrih 64 %, vmes so bile 4 prazne, 5 jih je prišlo prepozno in 119 nepravilnih, večinoma taci, na katerih so bile podpisane same ženske brez poslovdij, katere je zbog tega kakor tudi pri sedanjih volitvah komisija zavrgla. Na ostalih 2753 glasovnicah so imeli narodni kandidati gg.: dr. Poklukar 2407, Peterca 2407, Klein 2405, Sark 2403, Ribič 2403, Žitnik 2402 in Škerbinec 2401 glas. Nemškutarski kandidati so dobili: A. Achtschin 260, Bilina 258, Korn 258, N. Rudholzer 257, Hansel 257, Detter 252 in Stadler 252 glasov. Ako se ogledajo te številke, razvidi se, da je napravila narodna stranka v treh letih veliki napredek, nemškutarska stranka pa doživela v trgovskem odseku velikanski poraz, osobito ako se primerjajo ravno v tem oddelku številke prejšnje in sedanje volitve. Konstatovati pa je treba, da se je ta, za narodno stranko toli povoljni volilni rezultat dosegel brez vsake imena vredne agitacije in da bi bila narodna stranka v obrtnem oddelku prav lahko si pridobila še 500 do 600 glasov za svoja dva kandidata, a agitacije ni bilo, ker se je znalo, da se nemškutarji v tem oddelku volitve ne udeležé. S konečnim rezultatom teh volitev sme narodna stranka zadovoljna biti, in uresničile so se zopet besede ranjkega Jurčiča: „Zmaga je

zmirom in povsod pri vsakej volitvi naša, če vlada ne pritiska zoper nas, če ostane neutralna!“ In tako je bilo zdaj in zadnjič. Nemškutarji pa so pri tej volitvi lahko uvideli, da jim ne pomaga nič, ako pram se postavi kak denarni matador na čelo volilne agitacije za njih „stranko“, kakor sedaj g. K. Luckmann. Kadar gre za to, da se spozna mnenje cele dežele, takrat se vselej pokaže pravo statistično razmerje, to je 96 % proti 4 %, in kandidati kakor tudi agitatorji nasprotnne stranke preverijo se vsakokrat, da zastopajo v deželi samo 4 %. „Brez biričev ne gre“ za gospode nemškutarje, rekli smo že jedenkrat in pri tem ostanemo. Najbolj smešno pa je, da ima mej nami taci čudakov, ki ravno omenjene volitve smatrajo dokazom posebne spravljalivosti. Na kakej podstavki pridejo do tega sklepa nam je faktično nedoumno. Kdor stavi protikandidate in za nje agituje in glasuje, vendar s tem ne kaže posebne spravljalivosti, in če se jedna stranka v najštevilnejšem oddelku volitve ne udeleži, se to vendar pri vseh normalno sestavljenih ljudeh nazivlje „Abstinenzpolitik.“ Seveda, so pa tudi ljudje, ki so družega mnenja.

— (Deželne sodnije predsednik gosp. Gerčar) že zopet dlje časa boleha na svojej navadnej bolezi, na putiki, in torej ne more predsedovati porotnim obravnavam, pri katerih ga zastopa deželne sodnije svetovalec g. Ludevik Ravnikar. G. Gerčar je pač v neugodnem položaji, da je večino leta v postelji, ali pa v toplicah.

— (Odsek za olupšavo mesta) je po predlogu svojega načelnika g. J. Hribarja sklenil nasajevati Golovec in tako pokriti rujave proge, ki v taki bližini mesta res ne napravljajo prijetnega utisa. Po izreku strokovnjakov bode na ta način mogoče v treh letih naš rujavi Golovec popolnem pozeleniti. Slabo vreme zadnjih dni sneg in dež ki neprenehoma pada napravlja organom, ki imajo skrbeti za snajenja ulic mnogo preglavic, kajti še tako marljivo odvaženje snega in blata je skoraj brezuspešno, ker se vedno z novim nadomestuje. Pripoznati pa moramo, da se stori kar le moč in da se posebno pregazi marljivo čedijo. Radikalno osnažil pa bode blatne ceste najhitreje krepek jupiter pluvius.

— („Jour-fixe“ Ljubljanskega „Sokola“) bode prihodnjo soboto 8. t. m. v steklenem salonu Ljubljanske Čitalnice. Program, ki bode jako zanimljiv, priobčimo v petek.

— („Kmetovalec.“) C. kr. kmetijska družba kranjska izdala je svojega novega glasila 1. številko s 1. dnem t. m. Oblika je lična, tisk čeden, tudi cena (2 gold. s poštnino vred) za 2 krat na teden izhajajoč list ni prenapeta. Nesrečna pa je vsekako misel, novi list bodi nekaj ponatis „Novic“ in obratno. Ta ukrep je kvaren novemu glasilu in neugodno upliva na vsebino, katerej nedostaje izvršnih člankov in mnogovrstnosti. V tem oziru bode treba družega ukrepa.

— („Vrtec.“ Časopis s podobami za slovensko mladino) prinaša v 3. številki naslednjo vsebino: Mati. Pesen. Miljenko Devojan. — Ilija Muromec. Poslovenil Fr. Hubad. — Kaznovana pregreha. Roza Kosova. — Nadvojvodica Marija Karolina. J. T. — Sv. Gregor. — Votivna cerkev na Dunaji. — Zvonček in vijolica. J. Rôsa. — Vrl učenec. Možina. — Goličavi Kras. A. Vako. — Črnomelj. — Jutro. Pesen. J. Zagorski. — Hišna lastavica. Razne stvari. — Vrtec velja za vse leto 2 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 30 kr.

— (Iz Ptuja) se nam piše: Naša „Posojilnica“ imela je do 1. t. m. 6379 gld. 82 kr., dohodkov in izdatkov 4398 gld. 68 kr. tedaj skupnega prometa 10.778 gld. 50 kr. Posojilnica začela je svoje delovanje s 7. februarjem, tedaj se sme ta rezultat z ozirom na kratek čas in kot začetak, zaznamovati jako ugodnim.

— (V glavni občini Košani) vršila se je dne 21. svečana t. l. volitev župana in občinskih svetovalcev. Izvoljen je dosedanji župan g. Leopold Dekleva, posestnik na Bujah, jednoglasno zopet županom. Svetovalci so mu izvoljeni posestniki Anton Dolgan iz Volč, Matija Ambrožič iz Gorenje, Dominik Pupis iz Dolenje Košane in Fran Volk iz Suborja.

— (Tržne cene.) donašajo vsi Ljubljanski in deloma tudi drugi slovenski listi po meri, po litrih in hektolitrih, ker jih od dotičnih organov tako dobivajo. Skrajni čas bi bil, da se opusti ta starokopitnost. Po vsem božjem svetu ponuja in prodava se žito in zrnje le na vago, le Ljubljana ostala je na starem stališču. Mari res ni možno

naznanjati cene po kvintalih itd.? Veliko lepše bi se čitalo in tudi kupčevalcem bilo bi prikladnejše.

— (Izpred porotnega sodišča.) Pri včerajšnji prvi obravnavi tožen je bil 29 letni postopač Fran Nahtigal, iz Smlednika hudodelstva uboja. V veži pred Pichlerjevo zganjerijo v gledaliških ulicah, sporekla sta se 1. decembra 1883 z delavcem Andrejem Marinškom, ker je zadnji Nahtigalu rekel „šema“. Nahtigal sunil ga je z žepnim nožem pod rebra v trebuh, tako da se je vsled rane začelo gnojiti in je Marinšek 6. decembra umrl. Našli so zdravniki še drugo rano na roki, katera je bila z nožem prerezana in naznačena kot teška. Zatoženi Nahtigal dejanja ne taji, a izgovarja se, da ga je Marinšek razjezil. Nahtigal je bil zaradi tepeža, vlačugarenja in tatvine že kaznovan večkrat pri sodnih v Ljubljani, Kamniku in Kranju in slednjič zaradi hudodelstva tatvine pri deželni sodnji v Ljubljani l. 1880. na 13 mesecev ječe. Porotniki so vprašanje krivde jednoglasno potrdili in Nahtigal je bil obsojen na pet let teške ječe poostrene vsaki mesec s postom, tamnico in trdim ležiščem. Obravnava vršila se je v smislu kazenskega postopnika popolnem pravilno, skozi in skozi slovenski. Zastopnik državnega pravdnistvo g. Schetina, zagovornik odvetnik dr. Abazhizh in tudi predsednik sodišča, deželne nadsodnije svetovalec g. Kapretz govorili so, slednji tudi resumé slovenski, kar dosle ni bilo premnogokrat v navadi pri porotnih obravnavah Ljubljanske deželne sodnije. Prav dobro omenil je zagovornik g. dr. Abazhizh, da hodi že mnogo let zagovarjat, a zmirom je uzrok zločinov nesrečno zganje. Res se je z mnogimi stroški za davkoplačevalce ustanovilo zadnja leta mnogo ljudskih šol po deželi, a kaj pomaga šola, če se tudi tako rekoč poleg nje postavi takoj zganjarija. Govornik opozarja gg. porotnike naj delujejo vsak v svojih krogih na to, da boje postavno omejeno gnjusno zganjeptje

Najnovejše vesti.

Iz Londona se poroča, da je v gorenjej zbornici Granville izjavil, da je vest, da se angleški vojaki z bregov Rudečega morja pokličejo domov, neistenita. — Policija je na sledu dvema možema, baje Amerikancema, ki sta v zadnjem času na kolodvorih nastavila dinamitne stroje.

Cesar dovolil je udovi umorjenega detektiva Blöcha štiri sto goldinarjev mirovine na leto, otrokoma pa vzgojno doklado po sto goldinarjev na leto.

Nemški listi poročajo, da je general Černjajev, generalni guverner Turkestana vsled lastne neprevidnosti pal v nemilost. Z izgovorom da otvori novo trgovinsko cesto iz Mrtvago Kultuka ob Kaspiskem morji do Kungrada, razširjeval je samovlastno svoj delogrog v severne kraje zakavkaškega ozemlja in tako zalil dotičnega zakavkaškega guvernerja. Vrh tega izdelal je načrt, kako zavojevati Indijo in siloma hotel doseči, da se ta načrt carju predloži. Vojni minister Wanovsky protivil se je temu, poklical Černjajeva v Peterburg ter mu očital, zakaj se v tako neumestnem času bavi s takim načrtom. Černjajev pa je hotel vsekako, da dobi car načrt v roke, napravil je dva prepisa ter poslal ministru Voronovu-Daškovu in Pobedonoševu po jeden izvod. Na ta način prišla je vest tudi carju na uho. Car bil jako nejevoljen, a z ozirom na zasluge Černjajeva, pričakuje, da bode slednji sam dal svojo ostavko.

Ogerskej spodnjej zbornici predložil se je načrt zakona, da se na Reki sezida poslopje za mornarski urad.

Najvišji komornik grof Creneville dal je zaradi bolehnosti svojo ostavko, njegovim na-

slednikom imenovan je knez Trautmannsdorf, predsednik gosposke zbornice.

Sigurno zdravilen uspeh. Naval krvi, težko sapo in vse nasledke slabega toka krvi ozdravi uspešno po kratkeji rabi pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“. Skatljica z uporabnim navodom 1 gld. Vsak dan ga razpošilja po poštne povzetji A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni za- ložnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi za- htevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 3 (690-4)

Tujci:

dne 3. marca.

Pri **Stonu**: Vitez pl. Rozkowski in dr. Pogačnik iz Grada. — Aham iz Trsta. — Frašnikar iz Kamnika. — Brulec iz Doline.

Pri **Mali**: Wedl z Dunaja. — Močilnikar iz Dolenjskega. — Lederer z Dunaja. — Nieferrall iz Radovljice. — Nieferrall iz Kamnika.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
3. marca	7. zjutraj	738-38 mm.	+ 0-6°C	sl. svz.	obl.	6-20 mm.
	2. pop.	738-80 mm.	+ 4-6°C	sl. vzh.	obl.	d. in sn.
	9. zvečer	739-59 mm.	+ 1-0°C	brezv.	obl.	

Srednja temperatura + 21°, jednaka normalu.

Dunajska borza

dne 4. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	79 gld.	65	kr.
Srebrna renta	80	65	
Zlata renta	102 gld.	45	kr.
5% marena renta	95	40	
Akcije narodne banke	843	—	
Kreditne akcije	315	60	
London	21	45	
Napoli	—	60	
C. kr. cekini	—	71	
Nemške marke	—	15	
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	123	
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	169	
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101	80	
Ogrska zlata renta 6%	121	80	
— papirna renta 5%	90	60	
5% štajerske zemljišč. od rez. oblig.	104	50	
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	116	
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	120	60	
Prior. oblig. Elzabetine zapad. železnice	106	50	
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	50	
Kreditne srečke	100 gld.	174	
Rudolfove srečke	10	20	

Izvrsten kruh,

vsak dan frišen, prodaja (127-3)

JOSIP BOŽIČ,

posesnik in krčmar v Krškem.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobro- dejna pomoč in ri treba mnogih besedij, da se do- kaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dnij, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovrat- nejše želodčne bolezni. Prav izvršno ustrezajo zoper hemoroidje, proti boleznim na jetrah in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper skropok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbo in pošiljavo pa jedino v lekarni **Cristo- foletti v Gorici**. V Ljubljani jedina zaloga v lekarni **Jul. pl. Trnkoczy**, na Mestnem trgu št. 4. Steklenica stane 30 kr. (89-9)

Varovati se je pokvarjenih posnetkov; s kate- rimi se zaradi dobičkaželjnosti tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Zemljišče s hišo

in drugimi gospodarskimi poslopiji

v Dragi pri Beli cerkvi št. 2 na Dolenjskem se bode 7. marca 1884 skupno ali pa posamezno na tri leta pro- stovoljno v najem dalo. Kraj je za kako obrtnijo ali tr- govino zelo pripraven. (133-2)

Izumil!!!

Po neutrudljivih študijah se je **dr. pl. Ben- den-u** posrečilo napraviti

pomado za lase,

o katerej se po vsej pravici trditi sme, da za- dostuje svojemu namenu. Po tej pomadi v kratkem času zrastejo gosti lasje in brada, ter je tudi dober pripomoček proti izpadanju las. **Izu- mitelj jamči za gotov uspeh.**

Cena lončku 2 gld.

Pristna se dobiva proti predpošiljavi zneska pri izumitelji samem, **dr. pl. Bendenu**, Prag, Salmgasse 7. (56-13)

Marijinceljske

kapljice za želodec,

nepresežno izvršno zdravilo zoper vse bo- lezni v želodci,

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihne- nje, kislo podiranje, šči- panje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v že- lodci, preobloženje že- lodca z jedjo ali pijačo, črve, zoper boleznijo na vranici, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady**, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešimovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Go- rici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celju: lekar J. Kupferschmid. V Kranju: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radov- ljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Črnomlju: lekar Ivan Blažek. V Skofjeji Loki: lekar Karol Fabiani.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš iz- delek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kap- ljice za želodec morajo imeti v sklenici vtisnena be- sede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske ma- tere božje, mora biti poleg te podobe vtisneno sod- nijsko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim zname- njem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki ne- morejo teh znakov istinitosti, naj se zavrnejo kot po- narejeni in prosimo, naj se nam taki slučaji takoj na- znajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148-129)

NARODNA TISKARNA
v Ljubljani
priporočila po nižji ceni
vožne liste
slovensko-nemške in
nemške.

Dr. Schmidt-ovi uspešni

prilepki za kurja očesa

uporabljajo se že mnogo desetletij kot brez bole- čine in zanesljivo delujoče sredstvo v popolno odstra- nitev kurjih oces. Varstvena znamka.

Uspeh teh dr. Schmidt-ovih prilep- kov za kurja očesa je skoro osupljiv, kajti po opetovanju rabi teh prilepkov se odpravi vsako kurje oko brez vsake operacije. Cena škatljici s 15 prilepkov in roženim diletom za izdiranje kurjih oces 23 kr. a. v.

NB. Pri nakupovanju tega preparata blagovoli p. n. občinstvo vedno paziti na to, ima li vsaka škatljica na zvanjem ovitku utisneno gori zaznamenovano var- stveno znamko.

Glavna razpošiljalna zaloga: **Gloggnitz**, Nižje-Avstrijsko, lekarna **J. Bittner-Ja.**

Dr. Schmidt-ove prilepke za kurja očesa in dr. Behr-ov živčni ekstrakt prodajata v Ljubljani lekarnarja: **J. Svoboda** in **J. pl. Trnkoczy**, ter tudi vsi drugi lekarnarji. (671-10)

Dr. Behr-ov živčni ekstrakt

Varstvena znamka.

izdeluje se po posebnem načinu iz lekarskih zelišč ter se že dolgo vrsto let obnaša kot izvršno sred- stvo proti živčnim bole- znim, kakor proti boleči- nam na živcih, migreni, ischiadi, bolečinam v križu in hrbtnem mozgu, božja- sti, otrpenju, oslabljenju in polucijam. Na dalje se dr. Behr-ov živčni ekstrakt z najboljšim uspehom rabi proti: protinu in trganju, otupelosti mišic, trganju v členkih in mišicah, nervoznemu glav- bolju in šumenju v ušesih. Dr. Behr-ov živčni ekstrakt se uporablja le zvanje. Cena steklenici s točnim navodom upo- rabe 70 kr. a. v.

NB. Kupovajoče p. n. občinstvo rači- vedno paziti, je li pri vsakej steklenici na vnanjem ovitku utisnena zgornja var- stvena znamka.

William Lasson-ovo

mazilo za lase

je izmej vseh proti izpadanju las, kakor tudi za okrepjenje in ojačenje njih rasti priporočanih sredstev vsekako najboljšje. Na mestih, kjer ni več lasnih korenin, tudi po tem sredstvu ne zra- tejo lasje (kajti takega sredstva ni, da bi se to dosseglo, če tudi se to o raznih tikturah v časnikih krivično trdi) — a to sredstvo jači kožo na glavi in lasne korenine tako, da kmalu preneha izpadanje las in se iz korenin, dokler neso popolnem izumrle, razvijó novi lasje, kar so mu mnogoštevilni praktični poskusi zagotovili. Na barvo las nema to sredstvo nikakega upliva in ne sestoji iz nikakih zdravju škodljivih snovij. Cena lončku 3 gld.

Dobiva se pristno samo pri: **Edvardu Mahr-u**, parfumerju v Ljubljani.

Izdatelj in odgovorni urednik **Makso Armič**.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.